

RSA ŞİFRELEME ALGORİTMASININ POLLARD RHO YÖNTEMİ İLE KRİPTANALİZİ

Tarık YERLİKAYA*, Ercan BULUŞ*, H. Nusret BULUŞ*

(*) Trakya Üniversitesi, Bilgisayar Müh. Bölümü, 22030, EDİRNE

tarikyer@trakya.edu.tr ercanb@trakya.edu.tr nusretb@trakya.edu.tr

ÖZET

Bu bildiride şifreleme algoritmalarını sınıflandırılacak ve asimetrik şifreleme algoritmalarından günümüze yaygın olarak kullanılan RSA şifreleme algoritması incelenecektir. RSA şifreleme algoritmasının performans sonuçları verilerek, bu algoritmanın gücünden bahsedilerek algoritmaya karşı yapılan saldırıların üstünde durulacaktır. Pollard Rho yöntemi kullanılarak RSA şifreleme algoritması üzerine yapılan kriptanaliz çalışması incelenerek, Delphi 7.0 programlama dili ile yazılmış kriptanaliz uygulaması, örnekleri ve sonuçları verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Simetrik Şifreleme Algoritmaları, Asimetrik Şifreleme Algoritmaları, RSA, Anahtar Değişimi, Kriptanaliz, Pollard Rho Algoritması, GCD

CRYPTANALYSIS of RSA CRYPTOGRAPHIC ALGORITHM by POLLARD RHO METHOD

ABSTRACT

This paper presents crypto algorithms' basic structures and classifications. Importance of cryptology science is mentioned and symmetric and asymmetric crypto algorithms' basic structure is given. Widely used today RSA crypto algorithm is one of most important asymmetric algorithm. RSA crypto algorithms structure is examined. Attack method performed to this algorithm is studied and Pollard Rho attack method on RSA algorithm is examined in detail

Keywords: Symmetric Encryption Algorithms, Asymmetric Encryption Algorithms, RSA, Key Exchange Algorithms, Cryptanalysis, Pollard Rho Algorithm, GCD

1. GİRİŞ

Şifreleme teknikleri Sezar döneminden başlayarak günümüze kadar çok büyük aşamalar kaydetmiştir. Basit yer değiştirme teknikleriyle başlayan şifreleme teknikleri teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte bir bilim haline gelmiştir. Bilgisayarların gelişimi ve internet ağının oluşmasıyla birlikte, verilerin bir noktadan diğer bir noktaya gönderilmesi ve bu verilerin üçüncü şahıslardan saklanarak gönderilmesi kriptoloji biliminin gelişimini hızla gerçekleştirmişti. Günümüze kadar oluşturulan şifreleme algoritmaları kriptoloji büzerine çalışan bilim adamları tarafından iki ana gruba ayrılmıştır. Bunlar, tek anahtar kullanan Simetrik şifreleme algoritmaları ve biri gizli diğeri açık anahtar

olarak kullanılan Asimetrik şifreleme algoritmalarıdır.[1],[2]

Günümüze kadar oluşturulan şifreleme algoritmaları her zaman bir önceki şifreleme algoritmasının dez avantajlarını ortadan kaldırmayı amaçlamıştır. Bu dez avantajlar algoritmanın hızlı çalışmaması yani yeni donanımlarla uyum sağlamaması veya teknolojinin gelişimiyle birlikte daha hızlı bilgisayarlar sayesinde güvenliğinin azalması yani daha kolay kırılması şeklinde verilebilir.

Bu bildiride şifreleme algoritmalarını sınıflandırılacak ve asimetrik şifreleme algoritmalarından günümüze yaygın olarak kullanılan RSA şifreleme algoritması incelenecektir. RSA şifreleme algoritmasının

gücünden bahsedilerek bu algoritmaya karşı yapılan saldırıların üstünde durulacaktır. Pollard Rho yöntemi kullanılarak RSA şifreleme algoritması üzerine yapılan kriptanaliz çalışması incelenerek, Delphi 7.0 programlama dili ile yazılmış kriptanaliz uygulaması ve örnekleri verilecektir.

2. ŞİFRELEME ALGORİTMALARI

Şifreleme algoritmaları iki ana gruba ayrılmaktadır.[3]

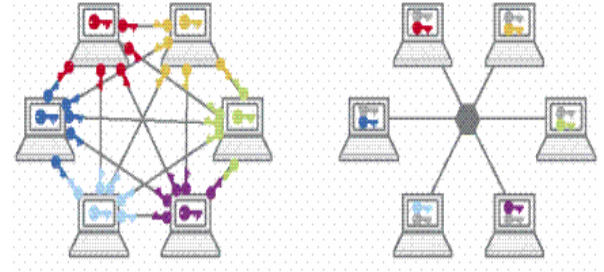
- 1.Simetrik Şifreleme Algoritmaları
- 2.Asimetrik Şifreleme Algoritmaları

Simetrik şifreleme algoritmaları, şifreleme ve deşifreleme işlemleri için tek anahtar kullanmaktadır. Açık metni şifreledikten sonra şifreli metni alıcıya gönderir. Şifreli metni alan kişi gizli anahtarı bilmeden açık metne ulaşamaz. Bu noktada haberleşen iki kişi anahtar paylaşımı gerçekleştirmek zorundadır. Bu simetrik şifreleme algoritmalarının en büyük dezavantajıdır. Bu dezavantaja karşın simetrik şifreleme algoritmaları yer değiştirme üzerine kurulduğu için çok hızlı şifreleme ve deşifreleme işlemlerini gerçekleştirmekle birlikte kırılması zor algoritmalarlardır.

Asimetrik şifreleme algoritmaları, Simetrik şifreleme algoritmalarının gizli anahtar problemini ortadan kaldıracak sistemler gerçekleştirebilirler. Bu şifreleme algoritmaları, şifreleme ve deşifreleme işlemleri için iki ayrı anahtar kullanmaktadır. Şifreleme işlemini gerçekleştirmek için açık anahtar ve deşifreleme işlemini gerçekleştirmek için gizli bir anahtar kullanmaktadır. Böylece gizli anahtarı paylaşmaya gerek kalmamaktadır. Asimetrik şifreleme algoritmaları çok kullanıcı sistemler için çok büyük avantajlar sağlamaktadır. Ayrıca asimetrik şifreleme algoritmaları şifreleme ve deşifrelemenin yanı sıra dijital imza ve kimlik denetimi içinde kullanılmaktadır. İnternetin bu kadar yaygın olması asimetrik şifreleme algoritmalarının sağladığı dijital imza sayesinde bu algoritmaların güncel uygulamalarına olanak sağlamaktadır.

Asimetrik şifreleme algoritmalarının en büyük dezavantajı hızlı algoritmalar olmamalarıdır. Kriptoloji bilimi bu dezavantajı ortadan kaldırmak için çalışmalarını sürdürmekte ve yeni algoritmalar geliştirmektedir. [4]

Aşağıdaki şekil de 1000 kullanıcı bir ortamda, simetrik ve asimetrik şifreleme algoritmaları kullanıldığında ortaya çıkan anahtar dağılımı görülmektedir. Simetrik şifreleme algoritmaları kullanıldığında, 1000 kullanıcı bir ortamda 499,500 anahtar gereklidir. Asimetrik şifreleme algoritmaları kullanıldığında, 1000 kullanıcı bir ortamda 1001 anahtar yeterli olacaktır.[4],[5],[12]

Şekil 1. Anahtar dağılım sistemi

3. RSA ŞİFRELEME ALGORİTMASI

RSA (RIVEST-SHAMIR-ADLEMAN) asimetrik şifreleme algoritması 1977 yılında R.Rivest, A.Shamir ve L.Adleman tarafından bulunmuş ve daha sonra asimetrik şifreleme algoritmalarına (genel anahtar şifrelemesi) uygun biçimde geliştirilmiştir. Bu algoritma, açık anahtarlı şifreleme sistemlerini ve sayısal imza işlemlerini işlemlerinde güvenli bir şekilde kullanılmaktadır. [1],[2]

RSA şifreleme algoritmasında şifrelenecek olan açık metni öncelikle $[0, n-1]$ arasındaki pozitif tamsayı bloklar haline dönüştürülür. Şekil 2 de ayrıntılı olarak matematiksel işlemler gösterilmektedir.[6],[7]

Bundan sonraki işlem gizli anahtar ve açık anahtar çiftlerini elde etmektir. Bunun için p ve q şeklinde çok büyük iki tane birbirinden farklı iki asal sayı bulunur.

$$n = p \cdot q \text{ ve } Z = (p-1) \cdot (q-1) \quad (1)$$

hesaplanır. Z ile ortak böleni 1 olacak şekilde bir E sayısı bulunur. Açık anahtar (Public key) $\{E,n\}$ olarak belirlenir.

$$D=E^{-1} \text{ mod } Z \quad (2)$$

olacak şekilde bir D sayısı bulunur. Gizli anahtar (Private key) $\{D,n\}$ olarak belirlenir.

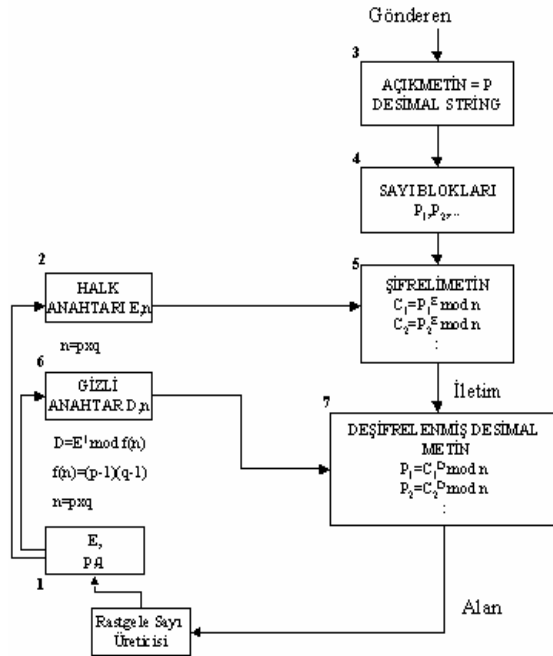
Şifrelenecek mesajı m kabul edersek bu mesaj ikilik olarak $2^k < N$ olacak şekilde k bitlik kısımlara ayrılır.

$$m=m(1)+m(2)+m(3)+\dots+m(n) \quad (3)$$

Daha sonra şifreleme için her bir kısma $C(i)=m(i)^E \text{ mod } N$ işlemi uygulanır. Böylece şifreleme işlemi bitmiş olur. Girişte kullanılan açık metin m şifrelenmiş olarak C şeklinde elde edilir. Belirlenen D gizli anahtarı ile elimizde bulunan şifrelenmiş C metnini çözülmesi gerekmektedir. Bunun içinde şifrelemek için kullanılan bir matematiksel işlem kullanılır. [4],[7],[10]

Gizli anahtar $\{D,n\}$ kullanılarak şifre çözümü:

$$m(i)=C(i)^D \text{ mod } N \quad (4)$$

Şekil 2. RSA Şifreleme Algoritması

4. RSA ALGORİTMASINA KARŞI KRİPTANALİZ YAKALŞIMLARI

Asimetrik şifreleme algoritmaları çözülmesi zor matematik teoremleri üzerine oturtulmuş sistemlerdir. RSA şifreleme algoritması modül aritmetiğini ve çok büyük asal sayıları kullanmaktadır. Bu algoritmanın gücü çok büyük asal sayıların kullanımına bağlıdır.

RSA sisteminin "kırılması" birkaç değişik şekilde yorumlanabilir. Sisteme en çok zarar verecek saldırı bir kriptanalistin belli bir açık anahtara karşı gelen gizli anahtarı bulmasıdır. Bunu başarabilen bir "hasım" hem şifrelenen bütün mesajları okuyabilir hem de imzaları taklit edebilir. Bunu yapmanın en akla gelen yolu n 'nin asal çarpanlara ayrılması, yani p ve q 'nun hesaplanmasıdır. p , q ve açık üs e kullanılarak d kolaylıkla hesaplanabilir. Ancak buradaki zorluk n modülünün çarpanlarına ayrılmasıdır. RSA sisteminin güvenliği çok büyük sayıların asal çarpanlarına ayrılmasının zorluğu varsayımına dayanır. Büyük sayıların çarpanlarına ayrılmasının zorluğu ispatlanmış değildir. Son üç yüzyıl içerisinde Fermat ve Legendre gibi ünlü matematikçiler bu konuda çalışmalar yapmışlardır.[8],[10]

Bu çalışmada n 'i çarpanlara ayırmak için Pollard rho algoritması kullanılacaktır. P ve q ulaşılarak, d gizli anahtar bulunacaktır.

5. POLLARD RHO ALGORİTMASINDA KULLANILAN TEOREMLER

Bu algoritma için öncelikle modüler aritmetik ve Modül işlemleri tanımlanmalıdır[9]

5.1 Modüler Aritmetik

x ve y birer tam sayı olsun. Eğer $(x-y)$, n 'nin bir çarpanı ise x ve y 'nin n 'ne bölümü aynıdır

$$x = q x^*n + rx \quad (5)$$

$$y = q y^*n + ry \quad (6)$$

$$\text{Eğer } rx = ry$$

$$q x^*n - q y^*n + rx - ry = (q x - q y) * n \quad (7)$$

Örnek:

$$x = 37, y = -14 \text{ and } n = 17. \quad (8)$$

$$(x-y) = 37 + 14 = 51 = 3*17 \quad (9)$$

$$x = 2*17 + 3 \text{ and } y = (-1)*17 + 3 \quad (10)$$

5.2 Modül İşlemleri

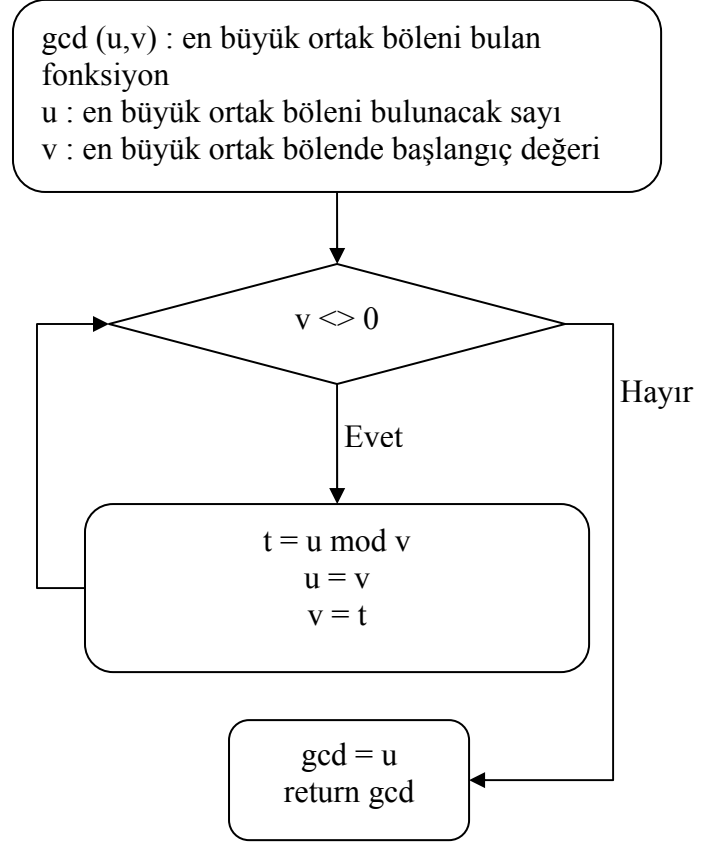
$$37 + 15 = 3 + 15 = 18 = 1 \pmod{17} \quad (11)$$

$$\begin{aligned} 374 &= 34 = (33)*3 \\ &= 27 * 3 \\ &= 10 * 3 = 30 = 13 \pmod{17} \end{aligned} \quad (12)$$

5.3 En Büyük Ortak Bölen

658 ve 154 en büyük ortak böleninin bulunması

$$\begin{aligned} 658 &= 4 * 154 + 42 \\ 154 &= 3 * 42 + 28 \\ 42 &= 1 * 28 + 14 \\ 28 &= 2 * 14 + 0 \end{aligned} \quad (13)$$

Şekil 3. En Büyük Ortak Böleni Bulma Algoritması

6. POLLARD RHO ALGORİTMASI

Daha öncede söylendiği gibi RSA şifreleme algoritması çok büyük iki asal sayının çarpımı olan n sayısını kullanmaktadır. Bu çalışmada bu n sayısını Pollard Rho yöntemi kullanılarak asal çarpanlarına ayırma işlemi gerçekleştirilecektir. RSA şifreleme algoritmasının yapısından da bilindiği gibi bu asal çarpanlar p ve q değerleri olacak ve bu değerler bulunduktan sonra d şifreleme anahtarına ulaşılabilecektir.

Örneğin çok büyük bir n sayısı alalım. Bu sayının asal olmadığını biliyoruz ve iki asal çarpandan oluştuğunu bilinmektedir. d bu n sayısının bir böleni olsun. d sayısının asal olduğunu, n 'den ufak olduğunu ve kök n den küçük olduğunu biliyoruz.[8],[12]

$$a = b \pmod{n} \quad (14)$$

Bu noktada a ve b hemen hemen aynı sayılara eşit olduğu zaman

$$a = b \pmod{d} \quad (15)$$

denkleminin de doğru olduğunu söylenebilir. $a=b \pmod{d}$ denkleminden yukarıda gösterdiğimiz teoremlerden yola çıkarak $(a-b)$ değeri de d sayısının bir çarpanıdır. d de n 'nin bir çarpanı olduğuna göre $(a-b)$ n 'nin bir çarpanıdır.

Bu algoritmaya göre randam a ve b sayısı alıyoruz. $(a-b)$ ve n sayısının en büyük ortak bölenin 1 den birden büyük değere sahip noktayı bulmaya çalışılır. Bu olmazsa bir c sayısı alınır. $(c-b)$ yada $(c-a)$ sayılarının n ile en büyük ortak bölenini bulmaya çalışılmaktadır.

Görüldüğü gibi bu biraz hantal bir işlem Bundan dolayı Pollard Rho algoritması bunu gidermek için k iterasyonunu ve uygun bir polinom kullanılmaktadır.

$$X_1=1 \text{ with } x_{n+1}= 1024*x_n^2+32767 \quad (16)$$

7. RSA ALGORİTMASININ KRİPTANALİZ UYGULAMASI

Bu uygulama da RSA şifreleme algoritması için bir n sayısı seçilmiştir ve Pollard Rho yöntemi kullanılarak, bu n sayısı asal çarpanlarına ayrılmıştır.

Delphi 7.0 da uygulaması gerçekleştirilen yazılım programı şekil(4) ve şekil(5) ile gösterilmiştir. Bu çalışmada Pentium III 2.6 Ghz işlemci ve 512 RAM kullanılmıştır. Bu örnekte, iki asal çarpandan oluşan 16843009 sayısı asal çarpanlarına ayrılmıştır.

Program sonuçlarından da görüldüğü üzere farklı polinomlar kullanılarak, n sayısını asal çarpanlarına ayırma sürecindeki işlemler uzayabiliyor. Uygun polinom katsayısı ile daha hızlı sonuca ulaşılabilir.

İşlem Başlat		
1	1	
2	33791	
3	10832340	1
4	12473782	
5	4239855	1
6	309274	
7	11965503	0
8	15903688	
9	3345998	1
10	2476108	
11	11948879	1
12	9350010	
13	4540646	0
14	858249	
15	14246641	0
16	4073290	1
17	4451768	
18	14770419	257

Şekil 4. Pollard Rho Örnek-1

İşlem Başlat		
27	9139773	
28	7917700	1
29	13466397	
30	12492928	1
31	5972995	
32	9179608	0
33	6900237	
34	3490428	0
35	3576056	
36	8967045	1
37	7326638	
38	5491106	1
39	1353987	
40	14077590	1
41	15517718	
42	9725219	1
43	1589846	
44	5128289	0
45	14761981	
46	1737378	0
47	12706933	
48	13340914	1
49	13831080	
50	2623357	257

Şekil 5. Pollard Rho Örnek-2

8. SONUÇ

Günümüzde bilgisayar ağlarının ve haberleşme sistemlerinin güvenliğinin sağlanması için kullanılan en önemli işlem, verilerin şifrelenerek anlamsız hale getirilip hedefe gönderilmesi ve hedefte tersi işlem yapılarak tekrar eski hale getirilmesidir. Kriptografi bilimi aracılığıyla verilerin güvenli bir şekilde şifrelenip gönderilmesi ve tekrar deşifre edilebilmesi için şifreleme algoritmaları oluşturulmaktadır

Asimetrik şifreleme algoritmalarının gelişimine bakarsak her bir algoritma yeni bir teorem üstüne kurularak bir önceki algoritmanın dezavantajlarını ortadan kaldırmayı amaçlamıştır. RSA sisteminin güvenliği çok büyük sayıların asal çarpanlarına ayrılmasının zorluğu varsayımına dayanır. Büyük sayıların çarpanlarına ayrılmasının zorluğu ispatlanmış değildir. Son üç yüzyıl içerisinde Fermat ve Legendre gibi ünlü matematikçiler bu konuda çalışmalar yapmışlardır. Ancak n (asal çarpanları olan çok büyük sayı) yeterince büyük seçilirse günümüzün teknolojisiyle n'nin çarpanlarına ayrılması "yeterince" uzun

süreceği için bu yöntemle n'nin hesaplanması hesaplama açısından verimsiz olacaktır.

Bu çalışmada RSA şifreleme algoritmasının Pollard Rho yöntemi kullanılarak kriptanaliz uygulaması gerçekleştirilmiştir. Günümüzde hala RSA şifreleme algoritması gücünü korumaktadır. RSA şifreleme algoritması, büyük asal sayı değerleri kullanılarak, bu kriptanaliz ataklarına karşı konulabilmektedir.

Günümüzde RSA algoritmasının daha güvenli hale getirebilmek için çok büyük asal sayılar kullanılmaktadır. Bu algoritmaların daha güvenli hale getirmek için büyük anahtar değerleri kullanılmaktadır. Büyük anahtar değerlerini kullanmak birçok uygulamada şifreleme ve deşifreleme sürelerini uzatmaktadır. Şifreleme algoritmalarının güçlü güvenliğe sahip olmaları yanında yeni donanımlarla gerçekleştirilebilmeleri, kolaylık ve performansı yüksek olması göz önünde bulundurulmalıdır Aynı şekilde yazılım olarak ta kolaylığı ve Cpu'yu fazla meşgul etmemesi gerekmektedir. Çoğu kuruluş çalışanların verimliliğini arttırmak ve ağ üzerinde uygun bir işbirliği sağlamak için kablosuz ağ sistemini yaygınlaştırıyor. Bu ağ sistemlerinin korunması büyük bir önem teşkil eder. Çünkü kablosuz ağ trafiği kolayca engellenmeye açık olabilir. Kablosuz ağlarda bant genişliğinin verimli bir şekilde kullanılması için uygulanacak şifreleme algoritması bant genişliği ve hız bakımından bu sisteme uyumlu olması gerekmektedir. Bu özellik Asimetrik şifreleme algoritmalarının en büyük dezavantajıdır. Son yıllarda yapılan çalışmalarla, asimetrik şifreleme algoritmalarının bu dezavantajını ortadan kaldırmak veya daha düşük anahtar değerleriyle aynı güvenliği sağlayabilme çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Eliptik eğri şifreleme algoritması (ECC) geliştirilmiştir.

Sonuç olarak, RSA şifreleme algoritması hala gücünü korumaktadır. Bilim adamları farklı matematik teoremleri kullanarak RSA algoritmasına karşı ataklarda bulunacaktır. RSA algoritması bu karşı ataklara karşı daha büyük asal sayılar kullanarak güvenliğini sağlamaya çalışacaktır. Fakat çok büyük sayılar kullanılması sistemi yavaşlatacaktır.

9. KAYNAKLAR

- [1] Schneider B. "Applied Cryptography Second Edition", John Wiley & Sons, Inc., New York
- [2] Stallings W., "Cryptography and Network Security: Principles and Practice", ISBN 0-13-869017-0, Prentice Hall, 1998.
- [3] Diffie W., Hellman M.E., "New Directions in Cryptography", IEEE Trans. IT-22 1976, no. 6, 644-654.
- [4] Tektaş M., Baba F., Çalışkan M., 'Şifreleme Algoritmalarının Sınıflandırılması Ve Bir Kredi Kartı Uygulaması' 3RD International Advanced Technologies Symposium, August 18-20, 2003, ANKARA
- [5] Yerlikaya T., Buluş E., Arda D., 'Asimetrik Kripto Sistemler Ve Uygulamaları' II. Mühendislik Bilimleri Genç Araştırmacılar Kongresi-MBGAK'2005, İstanbul-TÜRKİYE
- [6] El Gamal T., "A Public-Key Cryptosystem and a Signature Scheme Based on Discrete Logarithms. Advances in Cryptology: Proceedings of CRYPTO 84", Springer Verlag, pp. 10-18, 1988
- [7] Rivest R., Shamir A., Adleman L., "A Method for Obtaining Digital Signatures and Public-Key Cryptosystems," Communications of the ACM, v. 21, n. 2 (Feb 1978), pp. 120-126.
- [8] P1398, "Standard Specifications For Public-Key Cryptography", IEEE, October 1998
- [9] Pollard Rho Algorithm www. Csh.rit.edu. Pat/math/rho
- [10] Yerlikaya T., "Şifreleme Teknikleri ve Güncel Uygulama Olanakları", Yüksek Lisans Tezi Trakya Üniversitesi, 2002
- [11] Yerlikaya T., Buluş E., Buluş N., "Kripto Algoritmalarının Gelişimi Ve Önemi", Akademik Bilişim Konferansları 2006-Ab2006, Denizli-Türkiye, Şubat-2006.
- [12] Kaliski B., "The Mathematics of the RSA Public-Key Cryptosystem", RSA Laboratories NY, 2001